O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ANDIJON DAVLAT CHET TILLARI INSTITUTI

10.00.11 - “AMALIY VA KOMPYUTER LINGVISTIKASI” IXTISOSLIGI BO‘YICHA MUSTAQIL IZLANUVCHILIKKA (PhD) KIRISH IMTIHONI DASTURI

Andijon – 2026

KIRISH

Mustaqil yurtimiz tarixiy taraqqiyotida raqobatbardosh kadrlarning o‘rni va ahamiyati katta. Bu borada respublikamiz siyosiy va iqtisodiy, ma’naviy-ma’rifiy ravnaqida chet tillarni mukammal bilish bugungi kunning ustuvor vazifasiga aylandi. Shu bois, chet tillarni o‘rganish va o‘rgatishda ilg‘or texnologiyalardan foydalanish zaruriyati paydo bo‘ldi. Yuqori malakali ilmiy-pedagogik kadrlarni tayyorlashda ilmiy tadqiqotchilar uchun dastur tuzish hozirgi kundagi ta’lim yo‘nalishining dolzarb masalalaridan biridir.

Mazkur dastur 10.00.11 – “Amaliy va kompyuter lingvistikasi” ixtisosligi bo‘yicha mustaqil izlanuvchilikka (PhD)ga topshiruvchilar uchun mo‘ljallangan va tilshunoslikning dolzarb muammolariga qaratilgan.

Dastur O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 6-noyabrdagi “Ilmiy darajali kadrlarni tayyorlash jarayonlarining shaffofligini ta’minlash va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 696-son hamda 2021-yil 24-sentabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim muassasalarida ikkinchi va undan keyingi oliy ta’limni olish tartibi to‘g‘risida”gi Nizomni tasdiqlash haqidagi 606-son qarorlariga muvofiq ishlab chiqildi.

10.00.11 – “Amaliy va kompyuter lingvistikasi ixtisosligi” bo‘yicha mustaqil izlanuvchilikka (PhD) topshiruvchilar ushbu yo‘nalishda umumiy tilshunoslik, tilshunoslikning zamonaviy yo‘nalishlari, amaliy va kompyuter lingvistikasi, til sathlari, til qurilishi, struktural tilshunoslik, hind-yevropa tilshunosligining tarixi haqidari bilimlar bilan tanishadilar. Til haqida obyektiv mulohaza yuritish, uning mazmuniy estetik jihatini ham nazarda tutgan holda nutqiy ifodaning ta’sirchanligini yuzaga keltiradigan lisoniy vositalarning tabiatini, ylarning badiiy nutq tarkibida kasb etadigan qo‘shimcha ma’no va ma’no belgilari hamda vazifalarini ham tahlil qilish orqali mukammal ilmiy xulosalar chiqaradilar.

TALABGORLAR BILIMLARIGA QO‘YILADIGAN TALABLAR

- Umumiy tilshunoslik, zamonaviy tilshunoslik va uning yo‘nalishlari, fonetika, leksikologiya, grammatika, stilistika, fanlari va til va uning rivojlanish bosqichlarini o‘rganish va tahlil qilish;
- tilning paydo bo‘lishi va rivojlanish bosqichlari, uning dialektik ko‘rinishlarining o‘ziga xosliklarini o‘rganish;
- tilning leksik, grammatik, fonetik va frazeologik ko‘rinishlari haqidagi bilimlar bilan tanishish; leksikologiya faning maqsad va vazifalari;
- leksikologiya fanining boshqa fanlar bilan aloqasi; so‘z yasash usullari;
- so‘zlarning semantik va morfologik tuzilishi; lyg‘at turlari;
- konversiyaning o‘ziga xos xususiyatlari; affiksatsiya; ingliz tilida qiskartmalar

(abbreviaryra); frazeologizmlar; leksikografiya nazariy grammatika fanining maqsad va vazifalari;

- so‘z turkumlari; ot so‘z tyrkumi; kelishik kategoriyasi; so‘zning leksik ma’nosi; so‘zning grammatik ma’nosi; sifat so‘z tyrkumi; sifatlarning sintaktik xususiyatlari; olmosh so‘z turkumi; ravish so‘z turkumi; fe’l so‘z turkumi; fe’l so‘z turkumida zamon kategoriyasi; fe’l so‘z turkumida nisbat kategoriyasi;
- qo‘shma gap turlari; ergashgan qo‘shma gaplar; neologizmlar; son so‘z turkumi; nazariy grammatika va hakozalar.

10.00.11 – “AMALIY VA KOMPYUTER LINGVISTIKASI” MUTAXASSISLIGI BO‘YICHA MAVZULAR:

Zamonaviy tilshunoslik va uning yo‘nalishlari. Til va tafakkur munosabati. Til va madaniyat. V. fon Gumboldt va lingvomadaniyatshunoslik. Sepir-Uorfning lingvistik nisbiylik nazariyasi. Til-belgilar tizimi. Tilning falsafiy va ruhiy asoslari. Yosh grammatikachilar maktabi. F.Sossyurning lingvistik qarashlari. Tilning ijtimoiy tabaqalanishi. Sotsiolingvistika. Bilingvizm va diglossiya. Tilning kelib chiqishi haqidagi farazlar va kishilik jamiyati va til haqidagi nazariyalar. Qadimgi hind, grek va misr tilshunosligi. O‘rta asrlarda Yevropa tilshunosligi (476-1492). Yevropada uyg‘onish davri tilshunosligi (XV-XVIII asrlar). Slavyan mamlakatlarida tilshunoslik. Moskva lingvistik maktabi. Qozon lingvistik maktabi. Praga strukturalizmi. Kopengagen strukturalizmi. Tilshunoslikda psixologik oqimning paydo bo‘lishi. Tilshunoslikda naturalistik oqimning paydo bo‘lishi. Amerika strukturalizmi. XX asr tilshunosligining yetakchi yo‘nalishlari. Generativ tilshunoslik. Kognitiv tilshunoslik. Lingvistik falsafa. Pragmalingvistika. Matn lingvistikasi. Psixolingvistika. Etnolingvistika. Tipologik lingvistika. Lingvomadaniyatshunoslik. Kompyuter lingvistikasi. Ontolingvistika. Zoolingvistika. Biolingvistika. Mentalingvistika. Sotsiolingvistika (mikrosotsiolingvistika va makrosotsiolingvistika). Lingvopoetika. Matematik lingvistika. Klinik lingvistika. Kommunikativ tilshunoslik. Neyrolingvistika. Ta’lim lingvistikasi. Paralingvistika. Antropolingvistika. Gender tilshunoslik. Lingvistikaning boshqa sohalarga qo‘shgan hissasi.

Fonemalarning differensial va integral belgilari. Tilshunoslikda fonemalarning tasnifi va tavsifi masalalari. Fonetik hodisalar. Bo‘g‘in haqida umumiy ma’lumot. Bo‘g‘in strukturasi. Bo‘g‘in tiplari. Bo‘g‘inning til va nutqdagi ahamiyati. Urg‘u (aksentema) va uning turlari. Urg‘u, uning supersegment birlik sifatidagi tavsifi.

Intonatsiya (intonema) va uning turlari. Intonatsiyaning supersegment birlik sifatidagi tavsifi. Intonatsiyaning prosodik elementlari: nutq melodikasi;, nutq ritmi, temp, nutq intensivligi, nutq tembri, pauza. Intonatsiya turlari: tugallangan intonatsiya, tugallanmagan intonatsiya, so‘roq intonatsiyasi, undov intonatsiyasi, chaqiruv (undash)

intonatsiyasi, sanash intonatsiyasi, emfaza haqida ma’lumot. Intonatsiyaning til va nutqdagi roli.

Morfonologiyaning predmeti, uning fan sifatida shakllanish tarixi. Morfonema morfonologiyaning birligi sifatida. Morfemalarning fonologik strukturasi. Affiksal morfemalarning fonologik strukturasi. Morfema va allomorf. Morfonologik alternasiyalar.

Lug‘at tarkibi va uning taraqqiyoti. So‘z tilning asosiy birligi ekanligi. So‘zning ifoda va mazmun plani. Leksema til birligi sifatida. Leksemaning semantik tarkibi. Leksik ma’no va tushuncha. Leksemaning uslubiy bo‘yoqdorligi. Leksik ma’no – semema tarkibga ajraladigan til birligi sifatida. Semik tahlil haqida ma’lumot. Umumiy va differentsial semalar haqida ma’lumot. Komponent tahlil nazariyasi, uning tilshunoslikdagi ahamiyati. Sistem tahlil nazariyasi haqida ma’lumot. Leksemaning, leksik ma’noning sistemaviy tahlili. Leksik ma’no va leksik qo‘llash. Leksik ma’no va so‘z. Leksik ma’no va tushuncha. Leksemaning uzual va okkazional ma’nolari. Uzual ma’no til birligi, okkazional ma’no esa nutq birligi ekanligi. Uzual va okkozional ma’nolarning xususiyatlari. Okkazionalizmning yuzaga kelishi. Okkazional ma’no-leksemaning tildagi ma’nosiga xos bo‘lmagan, ayrim shaxsning leksik qo‘llashi natijasida yuzaga keltirilgan sun’iy ma’nosi ekanligi. Leksik monosemiya va leksik polisemiya tushunchalari. Monosemiya hodisasi xos bo‘lgan lug‘aviy birliklar. Polisemiyaning yuzaga kelishi. Ko‘p ma’nolilikka olib keluvchi lisoniy (lingvistik) va nolisoniy (ekstralingvistik) omillar haqida ma’lumot. Polisemiyaning yuzaga kelishida semik tahlilning ahamiyati. Leksik ma’no taraqqiyoti. Leksik ma’no taraqqiyotiga olib keluvchi omillar. Leksemaning shakl va ma’no munosabatlari: Sinonimiya, antonimiya, omonimiya. Ma’no munosabatlarini aniqlashda semik tahlilning ahamiyati. Ingiz tilining leksik qatlamlari. Ekspressiv–emotsional hamda uslubiy bo‘yoqdor leksik qatlam, ularning semik tahlili. Frazema til birligi sifatida. Leksikografiya.

Tilning grammatik qurilishi. Nazariy grammatika, uning bo‘limlari haqida ma’lumot. Tilning grammatik qurilishi haqidagi nazariyalar. Nazariy morfologiya. Nazariy sintaksis. Gap haqidagi sintaktik nazariyalar. Grammatik ma’no va grammatik shakl tushunchalari. Grammatik ma’no va grammatik shakl tushunchalarining ilmiy talqinlari. Grammatik shakllarning sintetik, analitik, juft va takroriy hamda nol ko‘rsatkichli turlari haqidagi qarashlar. Grammatik ma’noni ifodalovchi vosita va usullar. Grammatik ma’noning affikslar, yordamchi so‘zlar, tartib, urg‘u, ohang, takrorlash, suppletivizm kabi vosita va usullar bilan ifodalanishi. Til birliklari tizimi. Ma’no ifodalashiga ko‘ra til birliklarining bo‘linishi. Ma’noli til birliklari tizimi. Morfema, leksema, so‘z shakli, so‘z birikmasi, gap – umumlashgan ma’noga ega bo‘lgan til birliklari sifatida. Tilshunoslikdagi bu haqdagi turlicha qarashlar. Grammatik ma’noning tabiati. Grammatik ma’no har qanday grammatik kategoriyaning asosi sifatida. So‘z shakllarining birikuvchanligi. Grammatik kategoriyalar, ularning turlari.

Morfologik kategoriyalar va ularning turlari. Sintaktik kategoriyalar va ularning turlari. Munosabatlar tizimi sifatida grammatik qurilishning asosiy belgilari. Grammatik munosabatlarning asosiy turlari. Grammatik shakllar orasidagi zidlash munosabatlari. Grammatik shakldagi sinonimik munosabatlar. Grammatik birliklar orasidagi transformasion munosabatlar. Grammatik tenglanish, tobelanish, muvofiqlashuv munosabatlari. Paradigmatik munosabatlar. Sintagmatik munosabatlar.

Stilistikaning maqsad va vazifalari. Funksional stillar tavsifi va tasnifi. Stilistik bo‘yoqdor va bo‘yoqdor bo‘lmagan til birliklari. Sintaktik-stilistik vositalar. Fonetik va leksik stilistik vositalar. Stilistik vositalarning pragmatik va ekspessiv-emotsional jihatlari. Stilistik vositalarning badiiy matn ifodaliligini oshirishdagi roli.

10.00.11 – “Amaliy va kompyuter lingvistikasi” ixtisosligi bo‘yicha mustaqil izlanuvchilikka (PhD) imtihonini o‘tkazishda qo‘llanishi ko‘zda tutilgan nazorat savollari:

1. Zamonaviy tilshunoslik va uning yo‘nalishlari.
2. Til va tafakkur munosabati.
3. Til va madaniyat. V.fon Gumboldt va lingvomadaniyatshunoslik masalasi.
4. Sepir-Uorfning lingvistik nisbiylik nazariyasi.
5. Til-belgilar tizimi.
6. Tilning falsafiy va ruhiy asoslari.
7. Yosh grammatikachilar maktabi.
8. F.Sossyurning lingvistik qarashlari.
9. Tilning ijtimoiy tabaqalanishi. Sotsiolingvistika. Bilingvizm va diglossiya.
10. Tilning kelib chiqishi haqidagi farazlar va kishilik jamiyati va til haqidagi nazariyalar.
11. Qadimgi hind, grek va misr tilshunosligi.
12. O‘rta asrlarda Yevropa tilshunosligi (476-1492).
13. Yevropada uyg‘onish davri tilshunosligi.
14. Slavyan mamlakatlarida tilshunoslik.
15. Moskva lingvistik maktabi.
16. Qozon lingvistik maktabi.
17. Praga strukturalizmi.
18. Kopengagen strukturalizmi.
19. Tilshunoslikda psixologik oqimning paydo bo‘lishi.
20. Tilshunoslikda naturalistik oqimning paydo bo‘lishi.
21. Amerika strukturalizmi.
22. XX asr tilshunosligining yetakchi yo‘nalishlari.
23. Generativ tilshunoslik.
24. Kognitiv tilshunoslik.

25. Lingvistik falsafa.
26. Pragmalingvistika.
27. Matn lingvistikasi.
28. Psixolingvistika.
29. Etnolingvistika.
30. Tipologik lingvistika.
31. Paralingvistika.
32. Lingvomadaniyatshunoslik.
33. Kompyuter lingvistikasi.
34. Ontolingvistika.
35. Zoolingvistika.
36. Biolingvistika.
37. Mentalingvistika.
38. Sotsiolingvistika (mikrosotsiolingvistika va makrosotsiolingvistika)
39. Lingvopoetika.
40. Matematik lingvistika.
41. Kommunikativ tilshunoslik.
42. Neyrolingvistika.
43. Klinik lingvistika.
44. Ta’lim lingvistikasi.
45. Antropolingvistika.
46. Gender tilshunoslik.
47. Lingvistikaning boshqa sohalarga qo‘shgan hissasi.
48. Fonemalarning differensial va integral belgilari.
49. Tilshunoslikda fonemalarning tasnifi va tavsifi masalalari.
50. Fonetik hodisalar.
51. Bo‘g‘in haqida umumiy ma’lumot.
52. Bo‘g‘in strukturasi.
53. Bo‘g‘in tiplari.
54. Bo‘g‘inning til va nutqdagi ahamiyati.
55. Urg‘u (aksentema) va uning turlari.
56. Urg‘u, uning supersegment birlik sifatidagi tavsifi.
57. Intonatsiya (intonema) va uning turlari.
58. Intonatsiyaning supersegment birlik sifatidagi tavsifi.
59. Intonatsiyaning prosodik elementlari: nutq melodikasi; nutq ritmi, temp, nutq intensivligi, nutq tembri, pauza.
60. Intonatsiya turlari: tugallangan intonatsiya, tugallanmagan intonatsiya, so‘roq intonatsiyasi, undov intonatsiyasi, chaqiruv (undash) intonatsiyasi, sanash intonatsiyasi.
61. Emfaza haqida ma’lumot.

62. Intonatsiyaning til va nutqdagi roli.
63. Morfonologiyaning predmeti, uning fan sifatida shakllanish tarixi.
64. Morfonema morfonologiyaning birligi sifatida.
65. Morfemalarning fonologik strukturasi.
66. Affiksal morfemalarning fonologik strukturasi.
67. Morfema va allomorf.
68. Morfonologik alternasiyalar.
69. Lug‘at tarkibi va uning taraqqiyoti.
70. So‘z tilning asosiy birligi ekanligi.
71. So‘zning ifoda va mazmun plani.
72. Leksema til birligi sifatida.
73. Leksemaning semantik tarkibi.
74. Leksik ma’no va tushuncha.
75. Leksemaning uslubiy bo‘yoqdorligi.
76. Leksik ma’no – semema tarkibga ajraladigan til birligi sifatida.
77. Semik tahlil haqida ma’lumot.
78. Umumiy va differensial semalar haqida ma’lumot.
79. Komponent tahlil nazariyasi, uning tilshunoslikdagi ahamiyati.
80. Sistem tahlil nazariyasi haqida ma’lumot.
81. Leksemaning, leksik ma’noning sistemaviy tahlili.
82. Leksik ma’no va leksik qo‘llash.
83. Leksik ma’no va so‘z.
84. Leksik ma’no va tushuncha.
85. Leksemaning uzual va okkazional ma’nolari.
86. Uzual ma’no til birligi, okkazional ma’no esa nutq birligi ekanligi.
87. Uzual va okkozional ma’nolarning xususiyatlari.
88. Okkazionalizmning yuzaga kelishi.
89. Okkazional ma’no-leksemaning tildagi ma’nosiga xos bo‘lmagan, ayrim shaxsning leksik qo‘llashi natijasida yuzaga keltirilgan sun’iy ma’nosi ekanligi.
90. Leksik monosemiya va leksik polisemiya tushunchalari.
91. Monosemiya hodisasi xos bo‘lgan lug‘aviy birliklar.
92. Polisemiyaning yuzaga kelishi. Ko‘p ma’nolilikka olib keluvchi lisoniy (lingvistik) va nolisoniy (yekstralingvistik) omillar haqida ma’lumot.
93. Polisemiyaning yuzaga kelishida semik tahlilning ahamiyati.
94. Leksik ma’no taraqqiyoti.
95. Leksik ma’no taraqqiyotiga olib keluvchi omillar.
96. Leksemaning shakl va ma’no munosabatlari: Sinonimiya, antonimiya, omonimiya.
97. Ma’no munosabatlarini aniqlashda semik tahlilning ahamiyati.

98. Ingiz tilining leksik qatlamlari.

99. Yekspressiv–yemotsional hamda uslubiy bo‘yoqdor leksik qatlam, ularning semik tahlili.

100. Frazema til birligi sifatida.

10.00.11 – “Amaliy va kompyuter lingvistikasi” ixtisosligi bo‘yicha baholash mezoni

Mazkur ixtisoslik bo‘yicha kirish sinovi mavjud o‘quv dasturi asosida tuzilgan variantlar savollariga og‘zaki ravishda javob qaytarish tarzida amalga oshiriladi.

Har bir variantda **4 tadan** savol bo‘lib, mazkur savollar nomzodlarning bakalavriat, magistratura va mustaqil izlanuvchilikda o‘qigan fanlari hamda tayyorlagan ilmiy-tadqiqot ishi yuzasidan tuziladi va jami javoblar «0» baldan «100» ballgacha baholanadi.

Variantdagi 1-, 2-, 3-savollar uchun maksimal **15 balldan,** 4-savol uchun maksimal **55-ball** etib belgilangan.

Variantdagi 1-, 2-, 3-savollarga berilgan javoblarning mazmuniga qarab ularga quyidagicha miqdorda ballar belgilanadi:

1. Mazkur savolning mazmuni to‘liq va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti bilan bog‘liq holda aniq yoritilgan, mazmun-mohiyatini to‘liq ochib berilgan, javoblarda mantiqan yaxlitlikka erishilgan, stilistik xatolarga yo‘l qo‘yilmagan holda umumiy xulosalar chiqarilgan bo‘lsa, **12-15 ballgacha** qo‘yiladi.

2. Mazkur savolning mazmuni yaxshi yoritilgan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalangan, javob to‘g‘ri berilgan, mavzular asoslangan. Ammo ayrim noaniqliklar va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa, **8-11 ballgacha** qo‘yiladi.

3. Mazkur savolning mazmuni o‘rtacha yoritilgan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan kamroq foydalanilgan, savollarga javobda masalaning mohiyatiga tushunilgan, ammo mazmun va natijalar yuzaki yoritilgan bo‘lsa **4-7 ballgacha** qo‘yiladi.

4. Mazkur savolning mazmuni talab darajasida yoritilmagan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalanilmagan, umuman javob berilmagan yoki noto‘g‘ri javob va ma’lumot berilgan bo‘lsa **0-5 ballgacha** qo‘yiladi.

№	Umumiy ball	Baho	Mustaqil izlanuvchilikka (PhD) kiruvchining bilim darajasi	Xususiy ball
1.	12-15	A’lo	Berilgan savollar mazmunan aniq yoritilib mazmun-mohiyatini to‘liq ochib berilishiga; Javoblar mantiqan yaxlitlikka erishilgan va umumiy xulosalar chiqarish qobiliyatiga ega.	14-15 13-14 12-13
2.	8-11	Yaxshi	Javoblar to‘g‘ri berilgan va mavzular	

			asoslangan, ammo ayrim noaniqliklar va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan; Javoblarda mustaqil izlanuvchilikka kiruvchining mustaqil mushohada yuritish qobiliyati seziladi; Muammoni tahlil qilish qobiliyatiga ega.	10-11 9-10 8-9
3.	4-7	Qoni-qarli	Savollarga javobda masalaning mohiyatiga tushunilgan ammo mazmun va natijalar yuzaki yoritilgan; Mushohada bayonida fikr tarqoqligi kuzatilgan; Javoblarda mantiqiylik tamoyili buzilgan tasavvurga ega biroq tahlil yetarli emas.	6-7 5-6 4-5
4.	0-4	Qoni-qarsiz	Savol bo‘yicha aniq tasavvurga ega emas; Umuman javob berilmagan; Noto‘g‘ri javob va ma’lumot berilgan.	0-4

Variantdagi 4-savol yuzasidan berilgan javoblarning mazmuniga qarab ularga quyidagicha miqdorda ballar belgilanadi:

1. Mazkur savolning mazmuni to‘liq va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti bilan bog‘liq holda aniq yoritilgan, mazmun-mohiyatini to‘liq ochib berilgan, javoblarda mantiqan yaxlitlikka erishilgan, stilistik xatolarga yo‘l qo‘yilmagan holda umumiy xulosalar chiqarilgan bo‘lsa, **40-55 ballgacha** qo‘yiladi.

2. Mazkur savolning mazmuni yaxshi yoritilgan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalangan, javob to‘g‘ri berilgan, mavzular asoslangan. Ammo ayrim noaniqliklar va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa, **25-39 ballgacha** qo‘yiladi.

3. Mazkur savolning mazmuni o‘rtacha yoritilgan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan kamroq foydalanilgan, savollarga javobda masalaning mohiyatiga tushunilgan, ammo mazmun va natijalar yuzaki yoritilgan bo‘lsa **10-24 ballgacha** qo‘yiladi.

4. Mazkur savolning mazmuni talab darajasida yoritilmagan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalanilmagan, umuman javob berilmagan yoki noto‘g‘ri javob va ma’lumot berilgan bo‘lsa **0-9 ballgacha** qo‘yiladi.

№	**Umumiy ball**	**Baho**	**Mustaqil izlanuvchilikka (PhD) kiruvchining bilim darajasi**	**Xususiy ball**
1.	40-55	A’lo	Berilgan savollar mazmunan aniq yoritilib mazmun-mohiyatini to‘liq ochib berilishiga; Javoblar mantiqan yaxlitlikka erishilgan va umumiy xulosalar chiqarish qobiliyatiga ega.	50-55 44-49 40-44
2.	25-39	Yaxshi	Javoblar to‘g‘ri berilgan va mavzular asoslangan, ammo ayrim noaniqliklar va	35-39

			chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan; Javoblarda mustaqil izlanuvchilikka kiruvchining mustaqil mushohada yuritish qobiliyati seziladi; Muammoni tahlil qilish qobiliyatiga ega.	29-34 25-29
3.	10-24	Qoni-qarli	Savollarga javobda masalaning mohiyatiga tushunilgan ammo mazmun va natijalar yuzaki yoritilgan; Mushohada bayonida fikr tarqoqligi kuzatilgan; Javoblarda mantiqiylik tamoyili buzilgan tasavvurga ega biroq tahlil yetarli emas.	20-24 15-19 10-14
4.	0-9	Qoni-qarsiz	Savol bo‘yicha aniq tasavvurga ega emas; Umuman javob berilmagan; Noto‘g‘ri javob va ma’lumot berilgan.	0-9

Tavsiya etilayotgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Бархударов А.С. Очерки по морфологии современного английского языка. – М,1978.
2. Бархударов Л.С. Структура простого предложения современного английского языка. –М,1967
3. Гинзбург Р.З., Хидикел С.С. и др. Лексикология английского языка. –М., 1979.
4. Качалова В. Н. Практическая грамматика английского языка. - М., 2007.
5. Смирницкий А.И. Лексикология английского языка. –М., 1956.
6. Смирницкий А.И. Морфология английского языка. –М, 1959
7. Смирницкий И. Синтаксис английского языка. –М., 1957.
8. Тимофеев Л., Венгеров Н. Краткий словар литератураведческих терминов – М:. 1955.
9. Хошимов Г.М. Типология сложного предложения в разносистемных языках. АДД, –Ташкент, 2002.
10. Хашимов Г.М. Типология сложных предложений разносистемных языков. – Т. "Фан", 1991.
11. Abduazizov A.A. Theoretical Phonetics of Modern English. −Т.: O‘qитувchи, 1986. −192 б.
12. Arnold I.V. The English Word. –M., 1978.
13. Bakoeva M, Muratova E, Ochilova M., English literature. –T. : 2006.
14. Blokh M.Y. A Theoretical course of English Grammar. –M, 1982.
15. Buranov J., Muminov A. A practical course in English lexicology. –T., 1990
16. Gale Contextual Encyclopedia of American Literature. USA, 2009.

17. Galperin I.R. An essay in stylistic analysis. –M., 1968.
18. Galperin I.R. Stylistics. –M., 1977.
19. Ginzburg R.S. A Course in Modern English Lexicology. –M., 1979.
20. Hoshimov G.M. Lectures on the Theory of Modern English Syntax. –Andizhan, 2011.
21. Iofik L.L., Chakhoyan L.P., Pospelova A.G. Readings in the Theory of English Grammar. –L. 1981.
22. Jespersen O. The Philosophy of Grammar, –London, 1935.
23. John Peck, Martin Coyle. A brief history of English literature. Palgrave, 2002.
24. Kobrina N.A., Korneeva A.B. The outline of Modern English Syntax, –L,1973.
25. Kuckharenko V.A. Seminars in style. –M., 1971.
26. Rakhimov S. A course in Modern English lexicology. –Andijan, 2008-2009.
27. Thornley G.C. An outline of English literature. Longman, 2003.
28. Turner G. Stylistics. –M., 1975.
29. Vassilyev V.A. English Phonetics. A Theoretical course. Higher School Publishing House. −M.: 1980. −Pp. 323.
30. Vassilyev V.A., Burenkova O.V. English Phonetics. (A Normative course). −L.: Просвещение, 1970. −Pp. 384.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

31. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 29 б.
32. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ў‘збекистон” НМИУ, 2017. –47 б.
33. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. “Ў‘збекистон” НМИУ, 2017. – 485 б.
34. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича харакатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда
35. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январ, №11.
36. Аракин В.Д. Практическая курс английского языка для 1 курса. – М., Владос, 1999.

37. Аракин В.Д. Практическая курс английского языка для 2 курса. – М., Владос, 1999.
38. Аракин В.Д. Практическая курс английского языка для 3 курса. – М., Владос, 2000.
39. Аракин В.Д. Практическая курс английского языка для 4 курса. – М., Владос, 1999.
40. Арнолд И.В. Стилистика современного английского языка. Л., 1981.
41. Бакиева Г. Х., Ирискулов М.Т., Touch the future. - Т.: Филолог, 2005.
42. Бакиева Г. Х., Ирискулов М.Т., ва бошқ. Stay in touch. - Т.: Филолог, 2005.

Internet manbalar:

1. www.homeenglish.ru
2. www.englishclub.ru
3. www, oup.com
4. www. Google, com
5. www, cl. com, ac.uk "Uzbekistan today"
6. http: www.Google .co.uz Literature
7. http:www.wikipedia.com`index.php?...
8. http: www.teacher.fio.ru`news.phpnq27&cq79.
9. http:www.eurasianet.org
10. www.monash.edu.au › ... › Handbooks› Units